

SZIF

newsletter

číslo 5 | 2019

rozhovor:

Miroslav Fess, Proteco Agro

8. kolo PRV

Lanz Bulldog

Kvalitní potraviny

Ve stručnosti



Vážený čtenáři,
když jsme domluvili setkání s majitelem moderního zemědělského podniku, který je zaměřen na živočišnou výrobu, měli jsme mírné obavy, že vyznění může být poněkud skeptické. To proto, že je zvykem si v tomto segmentu trhu spíše stěžovat. Nic z toho však při návštěvě ve firmě Proteco Agro nezaznělo. Naopak, kdo si přečte slova vizionáře Miroslava Fesse pozorně, najde zde přehršel nápadů, inspirace, zkušenosti, ale i pokory. Vítejte ve světě, kde se nenadává na překážky a těžký osud, kde se lidé snaží věci řešit a jít cestou inovace! V rozhovoru zazní i věta „...nevěřil bych, jak obrovský vliv na užitočnost má welfare.“ Abychom uznali hloubku této myšlenky, je třeba vidět všechny souvislosti. Uvědomíme si pak, že být skutečně dobrým hospodářem se vždy vyplatí. Jak to může dopadnout, když se něco přehání, uvidíte v závěrečném kresleném vtipu. Než se ale dostanete na poslední stránku, věříme, že se začtete do článku o 8. kole Programu rozvoje venkova, zaujme vás výlet do historie zemědělské techniky a seběhnou se vám sliny u receptů z kvalitních potravin.

Pavel Klempera
šéfredaktor

03

rozhovor: Miroslav Fess, Proteco Agro



06

Program rozvoje venkova je v osmém kole



08

Buldok s horkou hlavou



09

Kvalitní potraviny



09, 10, 11

Ve stručnosti





PŘÁL BYCH SI ČTYŘI ROČNÍ DOBY

Dojnice na farmě Proteco Agro v Ohařích jsou už mediálními hvězdami. Žijí totiž tak trochu ve „scífků“. Ten, kdo plně robotizovaný a digitalizovaný kravín vydupal ze země, je Miroslav Fess. Kromě toho, že je vizionářem, je také člověkem, který je své profesi dokonale oddaný.

Vítá nás s napřaženou rukou a vede nás do vysoké dřevostavby s téměř chrámovou klenbou. Její obyvatelky mají na krku respondér, který spojuje každé zvíře se zoo-techničkou. Spokojené kravky nás štouchají čumákem do zad, zatímco Miroslav Fess vypráví. Kolem nás se pohybují stroje, které čistí prostor stání, dojí, testují mléko, vymývají dojící zařízení, drbou krávy po hřbetech, otevírají branky a hýbou stěnami budovy.

Váš kravín je prý nejmodernější v Evropě. Je to pravda?

Je. Technologie robotického krmení, kterou tu máme, byla už použita u býků, my jsme ji nevy-mysleli. Ale v tomto komplexu je i ve světě jedinečná. Podíval jsem se do mnoha provozů a naplánoval, co se nám hodí. Dojí u nás roboti, kravičky si za nimi samy chodí. Ve starém provozu se dojily dvakrát denně a dvakrát se také krmily. Ted' se dojí až pětkrát denně a krmné dávky jsou roz-



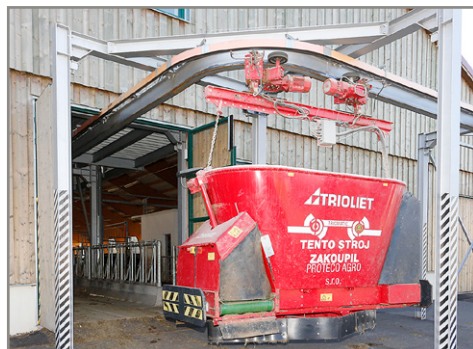
dělené na sedm částí. Výsledkem je naprostý klid a pohoda zvířat, nemusejí spěchat, aby se našrly, vědí, že brzo zase dostanou. Stání čistí tady ta naše „lopata“, je nízká a pomalu projíždí, zvířata ji snadno překročí. Odpad jde do jímky. Pod zvířaty je tedy stále čisto. Jak vidíte, krávy volně chodí, kam chtějí. V postýlkách je prostor větší, než vyžadují podmínky welfare, a mají plastové zábrany, aby se krávy neuhodily při zalehávání. O pohybu robotů i krav má zoo-technička neustálý přehled díky systému. Budova je dřevostavba, stěny má otevřené do kraje a výhled je koncipovaný tak, aby kravičky viděly ven, i když leží. Zatahování stěn řídí čtyři meteoro-

logická čidla, která monitorují teplotu, tlak, déšť a sílu větru. Plachty jsou pro světlo propustné, takže dojnice mají i světelnost, jakou potřebují.

Výhled je opravdu krásný, ten jim skoro závidím. A jaké je složení krmiva?

Jak jsem říkal, krmíme sedmkrát denně. Dávky jsou rozdělené do 24 hodin, krmíme i v noci, protože každé zvíře má jiný rytmus. Do kuchyně robota připravíme krmivo vždy na tři dny, na krmný stůl se dostane takzvaná „TéeMeRka“ – objemné krmivo: siláž, dva druhy senáže, vojtěšková a ze žita, seno, sláma, přidají se minerály, vitaminy, mláto, našrotované obiloviny, sůl a řepkové šroty. Díly během dne nejsou stejné, protože jsme už „vychytali“, kdy kravám líp chutná a kdy si vezmou míň. Postupně je směs přikrmována blíž k nim. Během dojení kráva navíc dostává granule. V nich jsou mimo jiné geneticky nemodifikované sojové šroty, obilovina a melasa, která jim pamlsek zchutňuje. Zvíře má

pak motivaci, aby se dostavilo k dojení. V obojku má čidlo, podle něhož ji robot identifikuje, a podle užítkovosti jí dá „její“ dávku. Máme tu kravky, které nadojí 38 litrů, ale je tu třeba rekordmanka, která dává 50 litrů. Ta dostane víc, ne za odměnu, ale protože víc spotřebuje. Pokud



by chtěla dojnice jít k dojení jen dvakrát za den, robot si pamatuje, že jí dluží dvě kila granulí, a přidá jí to k další dávce. Žádnou neošidíme. Když jsme tento nový provoz otevřeli, dělal jsem si naděje, že by se nám krávy mohly odměnit tak pěti litry denně navíc. Výsledek byl ohromující, z původních asi 26 litrů nám daly kolem 38 litrů. To je jasný důkaz, jak moc se jim naše péče líbí.

Nestýská se kravám po lidech?

V žádné případě, jsme s nimi v kontaktu, mají i jména, ne jen čísla, a naše pracovnice je opravdu jmény znají. Roboti prostě jen lépe zorganizují život krav a jejich komfort, než by to dokázali lidé. Krávy nemusejí konkurenčně bojovat o čerstvé dávky. Neruší je žádný hlučný traktor, vše je tiché, čili krávy zalehávají a přezvykují. To je ukazatel jejich pohody, který měříme. K dojení mohou chodit i v noci. Roboti jsou pro nás nepostradatelní, ale s lidmi mají krávy denní kontakt.

Budovu jste navrhl sám?

Ano, měl jsem hodně konkrétní představu, co chci. Chtěl jsem dřevostavbu a prostor. Také koridor, kudy chodí krávy na dojení, je větší, aby vedle dominantních krav mohly projít i ti plašší jedinci. Sám bych nevěřil, jak obrovský vliv na užítkovost má welfare. Zvedla se o téměř 50 procent! V to počítám nejen dojivost, ale velmi zvýšenou reprodukci. Re-

spondér, který mají na krku, měří totiž nejen tlak, tepovou frekvenci a stahy žaludku, ale také přesně určí, kdy je kráva v říji. Ještě ani jednou se nespletl. Máme i čtyři drbadla, kde krávy relaxují a povzbuzují svůj krevní oběh. V postýlkách steleme směs řezané slámy s vápencem, takže i to prostředí, kam si kráva položí vemeno, je hygieničtější.

Když zvíře není v kondici, robot to pozná?

Ano, pozná to při dojení. Pak jí neotevře branku zpět k ostatním, ale do separace, kde má stejný komfort a režim, na jaké je zvyklá. Důvod, proč kráva odchází hned po zjištění problému jinam, není jen její zdravotní stav, ale i to, že nechceme rušit ostatní dojnice odváděním dotyčné krávy ze stáda. Zootechnička hned vidí tuto událost v systému, zajde za dojnici do separace a provede potřebné úkony, například podá antibiotika, pokud by šlo o zánět. „Pacientka“ je dál dojena, jen s tím rozdílem, že mléko jde do jímký. Přístroj se okamžitě vyčistí a po kontaminovaném mléce nezůstane ani stopa. Proto máme povolenu nejnižší teplotu pasterizace. Jde o takzvanou šetrnou pasterizaci, kterou provádíme při 72 stupních. Všechny laktobacily a vitaminy zůstanou v mléce

Za své mléčné výrobky jste už posbírali mnoho ocenění...

Máme ocenění Regionální potravinářské soutěže za zákys, tvaroh a další výrobky, ale také Potravinářský výrobek Středočeského kraje za jogurty různých příchutí a za keřkové mléko. Vyrábíme i poctivé máslo. Všechno děláme tady na místě a z čerstvého mléka, něco spotřebujeme, něco jde do mlékárny, nádrž se denně čistí. Jak jsem říkal, po každém jednotlivém dojení se dělá rozbor mléka, takže v denní produkci se neoctne ani kapka mléka, které by nebylo v pořádku. Neztrácíme čas převozem, celý sortiment si vyrábíme u nás a velmi šetrnými metodami. Než jsme našli své receptury, vše jsme ochutnávali, například jogurt vzniklo asi deset verzí, než jsem řekl našim ženským: „To je ta chuť, co si pamatuju z dětství, takhle to budeme dělat.“ Nepřidáváme látky na trvanlivost, náš tvaroh neobsahuje modifikovaný bramborový škrob, který svou přítomností zabíjí laktobacily. V mlékárnách fungují odstředivky, ale u nás leží tvaroh v pytlích na sobě a vytlačuje syrovátku vlastní vahou. Jogurt nám zraje ve skle, když ho otočíte, ve skleňičce drží, je kompaktní. Ochutnejte! Rozhodli jsme se dělat vše poctivě, starými osvědčenými metodami. Provoz je sice moder-



zachovány, na rozdíl od velkých provozů, kde je běžná teplota procesu 125 stupňů. Když zdravotní problém vyřešíme, robot pustí dotyčnou kravku z dojení zpět do stáda. Vše má hladký průběh.

ní, ale dost práce děláme ručně. Tvaroh, zákys a smetanu nám chválí i bývalý šéfkuchař na Hradě – pan Křepelka, no a na Zemi živitelce vařili vloni Kluci v akci z našich surovin a byli nadšení.

Nastává posvátná chvíle vychutnávání. Káva se smetanou se v tomto pojetí mění ve smetanu s kávou. Miroslav Fess se potutelně usmívá nad tím, jak žasneme, protože chuti svých výrobků věří. Jogurt opravdu drží ve sklenici otočené dnem vzhůru. „Zkuste tu horní vrstvičku, než naberete zespoda,” nabádá nás. Musím se zeptat: Kde jste vzal k tomto projektu odvahu?



To je dobrá otázka. Už během stavby kravína mi diagnostikovali syndrom vyhoření. Vyletěl mi tlak. Spal jsem tak hodinu denně, a pokud jsem usnul, vzbudila mě bolest a křeč. Lékař mě varoval, že už se jedná o psychosomatickou poruchu. Musel jsem se naučit znovu spát, odpočívat. Mám střední zemědělskou obor zootechnik a vysokou ve stejném oboru, o chov jsem tedy obavy neměl, ale mlékárna s prodejem výrobků, to jsem neznal. Radil nám odborník, před nímž jsme si opravdu sedali na zadek, pan Jarmar. Dělal celý život mlékařinu, ví o tom vše. Dokázali jsme udělat dobré a kvalitní výrobky, ale prodat je! Když jsme jeli poprvé s pojízdnou prodejnou do Kolína, přivezli jsme tři sta korun! V tu dobu byl Neuról můj nejlepší přítel. Koncem toho týdne jsme přivezli pětistovku. Zájem lidí pomalu stoupal. Dnes máme kamennou prodejnu tady na farmě a pojízdná už se zavedla, naše děvčata se střídají po týdně, aby v zimě nejezdila do terénu jen jedna. Dnes máme celkem tři kamenné prodejny. Zavážíme i do dalších obchodů.

Pomohly vám dotace ze strany SZIF?

Určitě. Investice na projekt byla poměrně vysoká. Náš kravín je vlastně luxus. Je to asi takový rozdíl, jako když si pořídíte auto

v základní výbavě, nebo maximálně „vytuněné“. Bez dotací by se to nemohlo podařit. Také na mlékárnu jsme něco dostali. Ovšem sami si netroufneme dělat veřejné výběrové řízení, takže jsme si museli najmout firmu. Zaplatili jsme za to 170 tisíc. Pak nastoupila hodně přísná, ale férová paní kontrolorka ze SZIF a našla zdrcující množství chyb. Když jsem za ní přišel, polil mě studený pot, na každé naší stránce měla nalepených několik barevných lístečků. Byla velice precizní a pomohla nám to dotáhnout do zdárného konce. Za to jsem vděčný. Z výběrového řízení na pojízdnou prodejnu nám vyšla jedna jediná firma, která vůbec nesplňovala naše požadavky. Chtěli jsme užitkovou hmotnost nákladu na 800 kilo. Ale nám po sečtení váhy auta, řidiče, výbavy vyšla tzv. provozní hmotnost tak velká, že užitková hmotnost by byla pět kilo nákladu, asi dvanáct jogurtů. Jako vtip je to dobré, ale jako realita je to k pláči. Vydobýt si pak auto, které by nám bylo platné, to byl hrozný proces. Výběrové řízení je nutnou podmínkou, ale má i stinnou stránku.



Jak jste se vy osobně dostal k této práci, byla to rodinná tradice?

Můj děda od devíti let hospodařil. Jeho táta zemřel a máma neměla nohu, takže musel. Měl jen čtyři a půl hektaru, ale první ve vsi měl sekačku na trávu i na obilí. Měl vola a dvě kravky a udělal jim napaječky, zatímco statkář

ještě těm svým lil vodu do žlabu. Šel s dobou. Máme ty inovace nějak v krvi. My na farmě jsme měli jako první traktor s výkonem 500 koní. Jsme s ním moc spokojeni. Za tu krátkou dobu jsem tu utratil 140 milionů za stroje.

Co pro vás znamená hospodařit s půdou?

Snažíme se dělat zemědělství tak, jak by se dělat mělo. Máme i rostlinnou výrobu, takže hnojíme kravskou mrvou. Každý rok prohneme důkladně třetinu naší výměry. Z nové stáje máme ročně osm tisíc tun kejdy. Slámu, kterou ušetříme tím, že podestýláme jen postýlky, rozdrtíme a přidáváme také do půdy společně s kejdou. Hodně farem slámu prodává do spaloven, a není to dobře. Tím, že vracíme slámu a mrvu do půdy, tvoříme podmínky, aby se v ní držela voda. Postřiky proti škůdcům sice děláme, ale s rozumem. Jsem taky myslivec, snažíme se tu leccos dělat pro zvěř. Na pole dáváme berličky, což jsou posedy pro kánata. Ptáci pak přirozeně hubí hraboše. Je to ekologická cesta. O pronajatou půdu se staráme jako o vlastní. Vytvořili

jsme retenční nádrž na dešťovou vodu. Snažím se taky vytvářet pracovní příležitosti pro lidi z regionu, funguje to. Co bych si ale nejvíc přál, to jsou čtyři roční doby. Vypadá to jako samozřejmost, ale bohužel už není. O to víc se musíme my sedláci snažit.

**Připravila: Lucie Kaletová
Fotografie: Petr Cenker SZIF**



PROGRAM ROZVOJE VENKOVA JE V OSMÉM KOLE

V rámci Programu rozvoje venkova už vzniklo mnoho úžasných projektů. I další kolo přichází pomoci venkovu, aby byl přívětivým místem pro bydlení a práci mnoha lidí. V době vydání Newsletteru SZIF dobíhá lhůta příjmu žádostí k 8. kolu PRV. Pro žadatele o podporu na projekty tohoto programu je připraveno více než 1,6 miliardy korun. Fond poskytl zájemcům o tato opatření komplexní informační servis.

OSMÉ KOLO PRV

Příjem žádostí probíhá pouze na Portálu farmáře, a to od 8. října 2019 8.00 do 29. října 2019 18.00. 8. kolo podpoří investice do potravinářských a lesnických podniků, projekty na diverzifikaci příjmů zemědělců, vzdělávání i projekty spolupráce za více než 1,6 miliardy korun. Hlavní novinkou pro žadatele v tomto kole bude výrazné snížení náročnosti u zadávání zakázek s předpokládanou hodnotou do 2 000 000 korun bez DPH na dodávky a/nebo služby, resp. do 6 000 000 korun bez DPH u stavebních prací. V těchto případech se ruší uzavřené výzvy a nahrazují se jednodušším cenovým marketingem.

UŽITEČNÉ SEMINÁŘE

Za velkého zájmu zemědělců proběhlo napříč Českou republikou 7 seminářů ve větších městech. Platební agentura SZIF je organizovala ve spolupráci s Celostátní sítí pro venkov. Odehrály



se v termínu od 6. do 26. září, a to v Písku, Českých Budějovicích, Klatovech, Vsetíně, Přerově, Jičíně a Pardubicích. Na nich jsme žadatelům představili vyhlášené operace, administraci projektů a také postup, jak správně vyplnit žádost. Příklady dobré a špatné praxe žadatelům ukázaly, čeho by se měli vyvarovat, aby předešli zbytečným chybám. Bezplatné, zpravidla čtyřhodinové semináře

přinesly účastníkům cenné a praktické informace.

INFORMACE NA WEBU

Kdo se seminářů nemohl zúčastnit, nemusí věšet hlavu. Veškerý informační servis je podrobně a přehledně k dispozici na webových stránkách SZIF. Postup, jak konkrétně vyplnit žádost, je krok za krokem zpracovaný v prezentaci s názvem „Postup administrace



žádosti o dotaci – 8. kolo příjmu žádostí“. Najdete ji [zde](#). Nabízí vám nejen časově aktuální informace k podání žádosti v podobě podrobných manuálů, ale také další důležitá fakta. Např. jak zaregistrovat Žádost o dotaci a také třeba to, jak nastavit přijímání informačních e-mailů ze strany Fon-

du, které upozorňují na zaslané dokumenty, dále k doložení příloh k Žádosti o dotaci. Do 19. listopadu 2019 se žadatelé na stránkách www.eagri.cz/prv a www.szif.cz dozvědí, jak jejich žádost dopadla, tedy jestli byla doporučena či nedoporučena k další administraci nebo zůstala v kategorii náhrad-

ník. Samotné schvalování žádosti by mělo probíhat od srpna příštího roku.

Ve stejné prezentaci se nacházejí také informace k výsledkům administrativní kontroly, které budou prostřednictvím Výzvy SZIF ve formě Žádosti o doplnění neúplné dokumentace zasílány žadatelům nejpozději do 19. 5. 2020. Zájemci zde najdou také vše o schválení a Dohodě o poskytnutí dotace. Prezentace je tedy opravdu velmi komplexní.

Další informační materiál k základním změnám pro 8. kolo a nejčastějším chybám žadatelů je k dispozici na webových stránkách www.szif.cz v nejčastějších dotazech, v sekci PRV ([zde](#)). Nezbývá než popřát všem hodně úspěchů při práci na projektech 8. kola Programu rozvoje venkova. SZIF bude vaším stálým pomocníkem a průvodcem. V případě dotazů je možné kontaktovat infolinku SZIF (222 871 871, info@szif.cz) nebo garanty konkrétních opatření, kteří jsou uvedeni v závěru prezentace.

Lucie Kaletová

Fotografie: Petr Cenker SZIF

Operace vyhlašované v 8. kole PRV

Operace	Alokace (Kč)
1.1.1 Vzdělávací akce	40 000 000
1.2.1 Informační akce	25 000 000
4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů	500 000 000
6.4.1 Investice do nezemědělských činností	360 000 000
6.4.2 Podpora agroturistiky	130 000 000
8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích	27 000 000
8.4.1 Obnova lesních porostů po kalamitách	100 000 000
8.4.2 Odstraňování škod způsobených povodněmi	33 000 000
8.5.1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin	30 000 000
8.5.2 Neproduktivní investice v lesích	28 000 000
8.5.3 Přeměna porostů náhradních dřevin	140 000 000
8.6.1 Technika a technologie pro lesní hospodářství	170 000 000
16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů	60 000 000
16.4.1 Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů	20 000 000
Celkem	1 643 000 000



BULDOK S HORKOU HLAVOU

Letošní Země živitelka opět přinesla mnoho zajímavých podnětů z oblasti zemědělství a zemědělské techniky. Kromě technologií současnosti se návštěvníci mohli seznámit i s historickými exponáty, které na agrosalonu prezentuje Národní zemědělské muzeum. Tentokrát to byly tři unikátní traktory, z nichž jedním byl legendární typ Lanz Bulldog.

Vystavovaný stroj náleží mezi konstrukce, vzniklé krátce po 1. světové válce. Velká válka, jak se říkalo dříve, měla zásadní vliv na vývoj světa a zasáhla i oblast zemědělství. Zdevastovaná hospodářství států mnohdy čelila reálné hrozbě hladomoru. Válka zdecimovala nejen desítky milionů lidí, ale také koně, používané na bojištích všemi armádami. Během válečné i poválečné nouze došlo rovněž k úbytku hovězího dobytka. Ten dříve pomáhal i s tažením pluhů. Na druhé straně musela řada strojírenských závodů po válce čelit ztrátě armádních zakázek a hledat odbytiště. Mechanizace zemědělství byla reálnou alternativou a cenově dostupný traktor s laciným provozem mohl v hospodářství plnit řadu funkcí - pohánět stroje, poskytovat tažnou sílu i posloužit jako dopravní prostředek.

NASTUPUJE BULLDOG

Na poválečnou situaci zareagovala v roce 1921 německá firma Heinrich Lanz AG z Mannheimu svým traktorem Bulldog HL. První typy Bulldogu svým pojetím soudobé traktory příliš nepřipomínaly, spíše stacionární motory na podvozku. Byly vybaveny nezvyklým poho-



nem ve formě jednoválcového dvoutaktního motoru s tzv. žárovou hlavou. Tento druh motoru lze považovat za poněkud primitivní, ale jeho výhodou byla jednoduchá obsluha a možnost využívat jako palivo kromě nafty řadu různých dalších produktů, třeba i nízké kvality (tudíž levných), dokonce i odpadní oleje. Je podivuhodné, že různé verze Bulldogu byly vyráběny až do roku 1960, nejen v Německu, ale také ve Španělsku, Francii, Polsku, Austrálii, Argentině. Produkce dala úctyhodných více než 220 tisíc kusů všech variant. V tehdejší praxi byly Bulldogy ceněny pro jed-

noduchou obsluhu, robustnost, spolehlivost a hospodárnost. Stroj, vystavovaný na Živitelce je varianta HM-8 s motorem o objemu 3820 cm³, vyráběný v letech 1923–1924. Počet rychlostí – jedna.

ŽÁROVÁ HLAVA?

Asi málokdo ví, o co se jedná. Velmi zjednodušeně jde o něco jako vznětový motor s nepřímým vstřikem paliva, tedy do speciální komory, která se nejdříve musí vnějším zdrojem tepla rozpálit do žáru, aby poté došlo ke spalování paliva. U Bulldogu je onou komorou útvar na předku hlavy válce, nad přední nápravou. V praxi bylo nutno předeek hlavy válce rozpálit do ruda letlampou. Poté musel řidič sundat volant s částí jeho hřídele a nasadit tento přípravek ze strany na klikový hřídel. Otáčením přípravku se motor nastartoval, což mohlo zabrat několik minut. Řidič pak musel hbitě vytáhnout volant s hřídelí, aby se vyhnul úrazu a měl čím řídit. Při chodu motoru zabezpečoval vzněcování paliva žár rozpálené komory hlavy válce, odtud motor s žárovou hlavou.

Petr Cenker

KVALITNÍ POTRAVINY

Podzim probíhá ve znamení BIO, protože říjen je v pořadí druhým měsícem biopotravin. Stoprocentně platí přísloví „Kdo hledá, najde.“ V tuto dobu je kolem nás k sehnání spousta ovoce a zeleniny v biokvalitě, zejména od našich značek KLASA, Regionální potravina a Bio. Pokud je doplníte i kvalitními masnými a mléčnými výrobky, můžete dělat v kuchyni hotové zázraky. Pro naše soutěživé fanoušky je tu nová spotřebitelská soutěž se skvělými výhrami. O tom všem si počtete na této dvoustraně.

KouZELNÝ PEKÁČEK



Základní trik tohoto úžasného receptu je ten, že vše, co do pekáčku vložíte, by mělo být označeno některou ze značek kvality. Chuť, kterou vytvoříte, pak bude nezaměnitelná a opravdu skvělá. Zapečené zelí můžete použít jako hlavní chod nebo i jako luxusní přílohu. Ve 100 gramech zelí se nachází dvojnásobek vitamínu C než ve stejném množství citronu! Pokud chcete zimu bez chřipek, můžete začít právě tímto receptem. Stačí půl kila kysaného zelí, pokud bude hodovat celá rodina, klidně i kilo. K tomu nastrouháme 2 až 4 voňavá podzimní jablka.

Přidají nejen chuť a vůni, ale také další vitaminy, kromě céčka ještě B a E. Smísíme se zelím a nasypeme lžici cukru, půl lžičky čerstvé mletého kmínu a pepře, sůl, dvě lžice slunečnicového oleje a deci jablečného moštu. Do směsi ještě vmícháme tři až čtyři kvalitní klobásy již posmažené na kolečka. Pokud bude jedna z nich trochu pikantní, tím lépe. Pečeme 40 minut na 180 stupňů, podáváme s čerstvým chlebem nebo jako přílohu k uzenému masu.

PSTRUH S GRILOVANOU ZELENINOU



Tuto delikatesu je třeba vařit převážně z potravin značky Bio. Pak se vám odmění ryzí chutí. Marinádu na pstruhy připravte z dvou deci bílého vína, tří lžic olivového oleje, oregana, rozmarýnu, bazalky a saturejky, šťávy z citronu, tří stroužků česneku, soli a pepře. Omyté rybky s naříznutou kůží by v ní měly ležet v chladu několik hodin. Poté mohou zahájit voňavý proces na grilu. Na kolečka nakrájená zelenina se nechá poležet v téže marinádě a následuje pstruhy na gril. Pyr se připraví nejen z vařených brambor, ale půl na půl

RODINA KLASA SE ROZRŮSTÁ

Na českobudějovickém výstavišti byly v rámci agrosalonu Země živitelka 2019 slavnostně předány certifikáty KLASA. Ocenění převzalo šest výrobců za osm výrobků od zástupce ministerstva zemědělství a generálního ředitele Státního zemědělského intervenčního fondu. V současné době má značku KLASA 930 výrobků od 225 výrobců.

KLASÁČEK ŽIVĚ

Od 9. do 11. 11. se koná na brněnském výstavišti festival Life 2019. Je určen milovníkům pohybu, zábavy a životního stylu. Ve stanu Kvalitních potravin, kde vznikne velká herní a tvůrčí zóna, bude připravený edukativní program pro rodiny s dětmi, zábavné aktivity, kvízy a soutěže s Klasáčkem o drobné ceny.

ZÁJEM

O BIOPOTRAVINY ROSTE

Patnáctý ročník kampaně Ministerstva zemědělství Září – Měsíc biopotravin jednoznačně potvrdil rostoucí zájem spotřebitelů o biopotraviny. Jejich spotřeba v České republice v letech 2016 až 2017 vzrostla až o 30,5%. Dlouhodobým cílem kampaně je přibližovat spotřebitelům důvody, proč nakupovat biopotraviny a propagovat ekologické zemědělství.

INFO Z INFOLINKY

Nejrozšířenější zemědělská dotace se už dostává ke svým příjemcům. SZIF začíná od 22. 10. vydávat rozhodnutí k Jednotné platbě na plochu – SAPS a současně s ním vyplácí 70% zálohu. Na webových stránkách SZIF najdete také Harmonogram předpokládané administrace opatření Jednotné žádosti za rok 2019 až 2020, konkrétně **ZDE**. Deklarace chovu koní, kterou jsou o podporu žádající chovatelé povinni doložit za kontrolní období od 1. 6. 2019 do 30. 9. 2019, je u nás také k dispozici **ZDE**.





z važené mrkvičky. Po vychladnutí se vše rozmixuje dohledka spolu s mlékem a máslem a s trochou soli, pepře, chilli a muškátového oříšku. Pozor, mléko by mělo být vlažné a máslo změkklé v pokojové teplotě. Přejeme kvalitní chuťový zážitek!

NOVÁ EDUKATIVNÍ KAMPAŇ V ŘETĚZCÍCH

Od října startuje nová edukativní kampaň na podporu kvalitních potravin. Bude probíhat v obchodních řetězcích a jejím cílem je seznámit spotřebitele s benefity našich značek. Těžištěm kampaně je podzimní svačina. Jde o inspirační téma, protože v této roční době je možné pustit si fantazii na špacír a z mnoha dostupných sezónních produktů tvořit pestré svačinky. V centru pozornosti jsou klobásy, kysané zelí, zakysaná smetana, brambory a český kmín, tedy suroviny, z nichž lze vytvořit mnoho zdravých a hřejivých jídel. S touto „svačinkovou“ kampaní se budeme setkávat v médiích a na sociálních sítích a také v různých podobách v hypermarketech. V listopadu a prosinci na ni plynule naváží informační



materiály o velké spotřebitelské soutěži. V prodejnách PENNY MARKET a sítích Albert najdou touto dobou nakupující spotřebitelé i herní karty.

NASTARTUJTE VÝHRY S KLASÁČKEM!

To je název nové spotřebitelské soutěže příznivců značek kvalitních potravin. Všichni fanoušci výrobků značek Klasa, Chráněné označení (ZTS, CHZO, CHOP), Český výrobek – garantováno Potravinářskou komorou, Regionální potravina, Bio „zebra“, EU „Bio list“, Česká cechovní norma a Česká potravina si přijdou na své! Pro výhru stačí jen shromáždit loga z dobrot, které stejně kupujete, a zaslat je v podobě platné herní karty na adresu organizátora. Soutěž bude probíhat od 4. listopadu 2019 do 2. února 2020. Hlavními výhrami jsou tři vozy Škoda Scala Ambition 1,0 TSI 85 kW, včetně



sady zimních pneumatik. Kromě toho bude každý týden vylosován výherce, který si odnese zboží v hodnotě 2,5 tisíce korun. Navíc může svou výhru zvýšit tím, že správně odpoví na tři edukativní otázky o našich značkách. Za každou správnou odpověď následuje odměna 500, 750 a 1 250 korun. A konečně každý soutěžící, který zašle platnou herní kartu se 40 logy kvalitních značek obdrží drobnou výhru v podobě užitečných kuchyňských předmětů až do vyčerpání 50 tisíc těchto odměn. A bude to také skvělá zábava! Vše o soutěži se dozvíte na www.akademiekvality.cz.

POMOC LESŮM

Díky novému opatření mohou vlastníci lesů rychleji a efektivněji zalesňovat kalamitní holiny. Ministerstvo zemědělství totiž rozšířilo počet území mimořádně zasažených kůrovcem v České republice. Nově také uvolnilo pravidla přenosu sadebního materiálu při zalesňování kalamitních holin. Toto opatření obecné povahy bude platit do konce roku 2022.

MEMORANDUM SZIF A NZM PODEPSÁNO

Podpis memoranda o vzájemné spolupráci mezi Fondem a Národním zemědělským muzeem proběhl 7. 8. v budově Muzea na Letné. U slavnostního aktu se sešli generální ředitelé Martin Šebestýan a Milan Jan Půček. Oba ředitelé se shodli na tom, že Muzeum je výkladní skříň resortu a pro spolupráci se již nyní rýsuje několik konkrétních projektů, např. na téma kvalitních potravin.

JARNÍ MRAZY

V SZIF přijímá žádosti ovocnářů na jarní mrazy. Od 21. do 29. 10. 2019 je možné požádat o částečnou kompenzaci způsobenou letošními dubnovými a květnovými. Žádat lze na jablka, hrušky, broskve, meruňky, třešně, višně, švestky, slívy, rybíz (červený, bílý, černý), jahody, maliny, angrešt a borůvky. Kompletní informace a sazbu na hektar naleznete na webových stránkách Fondu ZDE.

NOVINKY Z WEBU

Od 24. 9. je možnost na Portálu Farmáře vygenerovat a předvyplnit Žádost o podporu OP Rybářství 2014–2020 v rámci 2. a 16. výzvy. Příjem žádostí (možnost odesílání Žádostí o podporu prostřednictvím Portálu Farmáře) začal 8. 10. 2019 a bude probíhat do 29. 10. 2019 do 18:00. Postupy vygenerování, vyplnění a odeslání jsou k dispozici na Portálu farmáře v Souborech ke stažení.



Agrofóry



SZIF V SENÁTU

15. 8. proběhla schůzka Dočasné komise Senátu k návrhům auditních zpráv. Debaty o auditním šetření ke střetu zájmů se účastnil generální ředitel Fondu Martin Šebestýán jako jediný z pozvaných zástupců. Komisi informoval o postoji SZIF ke kauze Agrofert a zdůvodnil, proč nelze poskytnout předběžná auditní zjištění ani Senátu. Evropská komise nesouhlasí se zveřejněním obsahu předběžných auditních zjištění, protože průběh auditu je důvěrný a jeho obsah je třeba chránit.

OCHRANA VODY V ČR

„Je nezbytné, aby stát vodu nejen chránil, ale zachovával a udržoval svoje zdroje vody a vnímal ji jako vzácnou a nenahraditelnou surovinu, protože jde o strategický zdroj,“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman. O možném samostatném ústavním zákoně jednali v září ministři zemědělství a životního prostředí Miroslav Toman a Richard Brabec.

DOBŘE ŽIVOTNÍ PODMÍNKY ZVÍŘAT

Na zlepšení životních podmínek v chovech hospodářských zvířat poskytne letos Ministerstvo zemědělství z evropských a národních zdrojů více než 1,6 miliardy korun. Peníze jsou určeny např. na lepší ošetřování končetin dojníc, chlazení stájí v létě nebo zvětšení plochy pro selata.

KONFERENCE MARS 2019

Ve dnech 26. až 28. 11. pořádá v Praze SZIF se Společným výzkumným střediskem EK (Joint Research Centre, DG JRC) 25. výroční konferenci platebních agentur MARS 2019. Hlavním tématem je monitoring plošných opatření SZP s využitím dat dálkového průzkumu Země. Zúčastní se cca 320 zástupců platebních agentur všech ČS EU, ministerstev, EK, výzkumných institucí a soukromých firem.